

**CADRUL INSTITUȚIONAL AL REGIONALIZĂRII PREVĂZUT
DE LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA****Carolina MACOVEȚCHI**

Universitatea de Stat din Moldova

În contextul tematicii abordate, a fost efectuată o cercetare complexă și multiaspectuală a regionalizării cu scopul de a crea o imagine de ansamblu a procesului de regionalizare în Republica Moldova prin analiza cadrului legislativ, instituțional și concepțional al regionalizării. Sunt scoase în evidență avantajele și dezavantajele acestui proces pentru o țară ca a noastră, înfățișată prin particularitățile sale, dar ferm orientată spre integrare europeană, nivel în cadrul căruia regionalizarea ocupă un loc important.

Cuvinte-cheie: regionalizare, regiune, euroregiune, proces de regionalizare, regionalism, organizare administrativ-teritorială, unitate spațială funcțională, regionalizare administrativă, regionalism politic, stat cu autonomii regionale, fonduri structurale.

**THE REGIONALIZATION INSTITUTIONAL FRAMEWORK PROVIDED BY LEGISLATION OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

In the context of the approached topic there was performed a complexly and multidimensional research of regionalization with the purpose to provide a general image where must be integrated the approaching of the regionalization process in the Republic of Moldova by analyzing the legal, institutional and conceptional framework of the regionalization, trying to put in evidence the advantages and disadvantages of this process for a country like ours, represented by its peculiarities, but firmly oriented towards European integration, were the level of regionalization is occupying an important place.

Keywords: regionalization, region, Euro-region, the regionalization process, regionalism, administrative-territorial organization, spatial-functionally unit, administrative regionalization, political regionalism, state with regional autonomies, Structural Funds.

În Republica Moldova, cadrul instituțional privind dezvoltarea regională, creat în baza Legii nr.438 și finalizat la începutul anului 2010, este similar celui care operează în alte state europene. Experiența în domeniu a acestor state demonstrează că structurile instituționale de coordonare și implementare a politicii regionale necesită a fi create astfel, încât să poată realiza coordonarea unei politici unitare de dezvoltare regională; planificarea, elaborarea, monitorizarea și asigurarea implementării programelor și strategiilor de dezvoltare regională; stimularea cooperării interregionale în interiorul și exteriorul republicii; asigurarea reprezentativității teritoriilor în componența regiunilor, precum și a interacțiunii dintre structurile instituționale centrale, regionale și locale; minimizarea influenței politice și asigurarea unui cadru stabil de funcționare. Totodată, este cert că distribuția funcțiilor între actorii instituționali este mai importantă decât locul de plasare a autorității centrale în domeniu [9].

Practicile privind gestionarea politicii de dezvoltare regională la nivel național, aplicate în statele membre ale UE, arată o varietate de soluții, începând cu un minister dedicat în întregime dezvoltării regionale, un minister responsabil și pentru dezvoltare, până la un Birou guvernamental pentru dezvoltare regională și planificare sau o Direcție pentru dezvoltare regională în cadrul Ministerului Economiei, Mediului, Internelor, Infrastructurii, Lucrărilor Publice etc. În cele ce urmează ne vom axa investigația pe situația din țara noastră.

În Republica Moldova rolul strategic în gestionarea politicii de dezvoltare regională îl are Guvernul. Astfel, Legea privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, nr.438-XVI din 28 decembrie 2006, prevede că organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de promovarea politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova. Fără a nominaliza autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională, Legea prevede (art.4 alin.(2)) că aceasta:

- a) elaborează, monitorizează și evaluează implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională;
- b) gestionează Fondul național pentru dezvoltare regională;
- c) determină, în colaborare cu alte ministere, cu Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și cu consiliile regionale pentru dezvoltare, prioritățile naționale de dezvoltare regională;

- d) propune Documentul unic de program, bazat pe planurile operaționale, și îl prezintă Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale pentru a se lua decizie asupra planului anual de implementare;
- e) reglementează metodologic procesul de elaborare a strategiilor de dezvoltare regională și a planurilor operaționale;
- f) definește criteriile de determinare a disparităților din dezvoltarea regională, monitorizează indicatorii acestei dezvoltări și înaintează Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale propuneri de intervenție;
- g) coordonează și monitorizează, în cooperare cu consiliile regionale pentru dezvoltare, procesul de elaborare a strategiilor și programelor regionale de dezvoltare;
- h) evaluează procesul de implementare a strategiilor de dezvoltare regională;
- i) propune mecanismul de finanțare a dezvoltării regionale;
- j) atrage mijloace financiare suplimentare pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională.

La nivel de Guvern, o atare autoritate în domeniul politicii de dezvoltare regională, cu funcții de coordonare, implementare, monitorizare și evaluare a acesteia, este Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, nr.662 din 10.11.2009, în cadrul ministerului a fost creată Direcția Generală Dezvoltare Regională, aceasta incluzând: Direcția politică și cooperare regională, Direcția relații cu instituțiile de dezvoltare regională, Secția statistică regională. Direcția Generală Dezvoltare Regională reprezintă unitatea Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale care organizează realizarea sarcinilor sectoriale de dezvoltare regională și asigură lucrările de secretariat ale Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale [2].

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor este responsabil de implementarea în timp rezonabil a obiectivelor specificate în Legea privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, nr.438-XVI din 28 decembrie 2006. În acest sens au fost întreprinse un set de măsuri, cum ar fi: crearea cadrului instituțional al dezvoltării regionale; planificarea și coordonarea măsurilor de dezvoltare regională; elaborarea și implementarea mecanismelor de finanțare a dezvoltării regionale; elaborarea metodologiei pentru monitorizarea și evaluarea măsurilor de susținere a dezvoltării regionale [1].

Odată cu aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională [3], Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a devenit responsabil de implementarea acesteia. În acest scop, în baza planurilor operaționale de dezvoltare regională, ministerul a elaborat Documentul unic de program, remis ulterior spre examinare Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Guvernului. Ministerul, de asemenea, a elaborat planurile anuale de implementare a Strategiei, precum și rapoartele anuale privind implementarea acestora.

Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională în perioada 2010-2012 a pus pe seama Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor așa acțiuni, precum: constituirea și dotarea cu echipament a agențiilor de dezvoltare regională (Nord, Centru și Sud); asistarea agențiilor de dezvoltare regională în elaborarea planurilor anuale de activitate și a bugetelor anuale; elaborarea Manualului operațional pentru agențiile de dezvoltare regională; instruirea angajaților agențiilor de dezvoltare regională; instruirea angajaților Direcției Generale Dezvoltare Regională a Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale; consolidarea capacităților de finanțare a dezvoltării regionale; elaborarea și aprobarea Planurilor anuale de implementare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2010-2012; elaborarea Manualului operațional pentru Fondul național pentru dezvoltare regională; instruirea grupurilor de lucru privind elaborarea strategiilor de dezvoltare și a planurilor operaționale; elaborarea și aprobarea, împreună cu consiliile regionale pentru dezvoltare și agențiile de dezvoltare regională, a strategiilor de dezvoltare regională, a Documentului unic de program pentru 2010-2012; elaborarea și aprobarea procedurilor de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei; elaborarea și aprobarea Planurilor anuale de implementare a Strategiei pentru anii 2011 și 2012; coordonarea asistenței donatorilor în domeniul dezvoltării regionale; elaborarea și aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională în perioada 2013-2015. Aceste acțiuni au fost cu succes realizate.

În acest scop, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a solicitat susținerea Consiliului Național, Ministerului Economiei, Ministerului Finanțelor, altor autorități administrative centrale, a consiliilor regionale pentru dezvoltare, agențiilor de dezvoltare regională, autorităților raionale, precum și a autorităților municipiilor Chișinău și Bălți și a Unității teritoriale autonome Găgăuzia. La rândul său, ministerul a acordat asistență

agențiilor de dezvoltare regională în colectarea și analiza eficientă a datelor și utilizarea corespunzătoare a acestora în elaborarea strategiilor, precum și monitorizarea și evaluarea lor.

Ministerul, fiind responsabil pentru raportarea pe marginea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională în perioada 2010-2012, a prezentat rapoarte semestriale Consiliului Național și rapoarte anuale Cancelariei de Stat privind progresul în implementarea prezentei Strategii.

Întrucât dezvoltarea regională este o politică nouă pentru Republica Moldova, care necesită o abordare multisectorială, considerăm că delegarea responsabilității privind implementarea acesteia unui minister reprezintă o decizie justă. O autoritate la nivel central de implementare a politicii de dezvoltare teritorială este aptă să asigure o abordare unică în acest domeniu și să atragă fonduri suplimentare pentru proiectele și programele de dezvoltare regională.

Experiența europeană denotă că în vederea elaborării și promovării obiectivelor politicii de dezvoltare regională este necesar de a crea la nivel național o structură cu o largă reprezentare a administrației publice centrale și locale, precum și a organizațiilor (naționale, internaționale) preocupate de problemele în domeniu. În calitate de asemenea structură a fost creat *Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale* – organ cu caracter deliberativ, menit să asigure promovarea și coordonarea politicii naționale de dezvoltare regională.

Conform art.5 al Legii privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, nr.438-XVI, Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) este creat în scopul aprobării, promovării și coordonării la nivel național a obiectivelor politicii de dezvoltare regională. El nu are personalitate juridică și acționează în conformitate cu regulamentul său. Art.5 alin.(4) al legii respective prevede că CNCDR se instituie pe principiul parității, prin hotărâre de Guvern. În componența Consiliului intră: ministrul Economiei, ministrul Finanțelor, alți miniștri, președinții consiliilor regionale pentru dezvoltare și câte un reprezentant al sectorului privat, delegat din partea fiecărui consiliu regional pentru dezvoltare. În funcție de tematica proiectelor dezbătute, vor fi invitați și alți miniștri care vor activa din oficiu.

Asigurarea bunei funcționări a CNCDR a fost realizată prin elaborarea și adoptarea unui Regulament [6], conform căruia în calitate de membri permanenți ai acestuia sunt nominalizați:

- a) unul dintre viceprim-miniștri, președinte al Consiliului Național;
 - b) ministrul Administrației publice locale, vicepreședinte al Consiliului național;
 - c) ministrul Economiei și Comerțului;
 - d) ministrul Finanțelor;
 - e) ministrul Ecologiei și Resurselor naturale;
 - f) ministrul Industriei și Infrastructurii;
 - g) ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare;
 - h) președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord;
 - i) președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru;
 - j) președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud;
 - k) președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia;
 - l) președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Municipiul Chișinău;
 - m) președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Transnistria;
 - n) reprezentantul sectorului privat delegat din partea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord;
 - o) reprezentantul sectorului privat delegat din partea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru;
 - p) reprezentantul sectorului privat delegat din partea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud;
 - q) reprezentantul sectorului privat delegat din partea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia;
 - r) reprezentantul sectorului privat delegat din partea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Municipiul Chișinău;
 - s) reprezentantul sectorului privat delegat din partea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Transnistria.
- Legea privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, nr.438-XVI, prevede că Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale are următoarele atribuții:
- a) avizează Strategia națională de dezvoltare regională;
 - b) aprobă Documentul unic de program;

- c) aprobă criteriile de evaluare a discrepanțelor în dezvoltarea regională și prioritățile naționale ale dezvoltării regionale;
- d) aprobă finanțarea din Fondul național pentru dezvoltare regională;
- e) aprobă planul anual de implementare, corespunzător mijloacelor financiare disponibile în Fondul național pentru dezvoltare regională;
- f) contribuie la atragerea de mijloace financiare suplimentare pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională, a Documentului unic de program și a strategiilor de dezvoltare regională;
- g) acordă asistență în activitatea de cooperare interregională, transfrontalieră și de altă natură pentru dezvoltarea regională din Republica Moldova;
- h) exercită alte atribuții care au ca obiectiv susținerea politicii de dezvoltare regională.

Regulamentul CNCDR detaliază aceste atribuții, specificând și modul de funcționare a acestuia. Secretariatul Consiliului este asigurat de Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, ceea ce în practică înseamnă că acest minister elaborează toate documentele analitice și de planificare în domeniul dezvoltării regionale, rapoarte de monitorizare și evaluare, propuneri și alte documente necesare pentru activitatea efectivă a Consiliului.

Din cele expuse putem deduce că CNCDR a fost creat ca un mijloc de coordonare și găsim echilibrului între interesele sectoriale și necesitățile regionale. Componenta sa reflectă dorința de a construi un consens în procesul decizional de dezvoltare regională. Crearea unui astfel de Consiliu la nivel național constituie manifestarea caracterului prioritar atribuit politicii de dezvoltare regională, iar includerea în componenta sa a reprezentanților regiunilor denotă că la elaborarea politicilor de dezvoltare este luat în considerare interesul local. Totodată, se asigură mecanismul delegării coordonării politicii de dezvoltare regională unei structuri funcționale relativ independente, supuse unei minime influențe politice și de o mai mare stabilitate.

După cum am menționat, art. 5 alin.(4) al Legii privind dezvoltarea regională prevede că Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale se instituie pe principiul parității, prin hotărâre de Guvern. Dar nici Legea, nici legislația secundară nu concretizează ce înseamnă „principiul parității”, dacă se subînțelege o paritate public-privată, având în vedere faptul că reprezentanții sectorului privat sunt, de asemenea, parte din Consiliu, sau legiuitorul a avut în vedere echilibrul dintre administrația centrală și regiuni. Articolul 4 alin.(5) din Legea privind dezvoltarea regională ar trebui să stabilească clar faptul că principiul parității înseamnă un echilibru între reprezentarea regiunilor și a administrației centrale în Consiliu.

Obiectivele dezvoltării regionale pot fi realizate în mod optim prin descentralizarea unor responsabilități către nivelul regional sau local. Experiența în domeniu a țărilor Uniunii Europene demonstrează că dezvoltarea regională este un proces care din start necesită un anumit grad de descentralizare, dat fiind faptul că actorii locali și regionali sunt cei mai potriviți pentru a aprecia problemele existente în propriile arii de acțiune și sunt direct interesați în implementarea măsurilor de dezvoltare regională. Din aceste considerente, la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare a fost constituit câte un *Consiliu regional pentru dezvoltare* (CDR) – structură cu caracter deliberativ, fără personalitate juridică, cu responsabilitatea principală de coordonare a activităților ce decurg din politicile de dezvoltare regională la nivelul fiecărei regiuni, și o *Agenție de dezvoltare regională*, structură cu personalitate juridică ce activează în conformitate cu un regulament, aprobat de Agenție în baza unui regulament-cadru, elaborat și aprobat de Guvern.

Consiliul regional pentru dezvoltare este responsabil de dezvoltarea generală din regiune și de aprobarea strategiei de dezvoltare regională și a planului de acțiuni. El are următoarele atribuții [4]:

- a) aprobă strategia de dezvoltare regională și planul operațional elaborat de Agenția de dezvoltare regională;
- b) aprobă și promovează proiectele de dezvoltare regională;
- c) reprezintă regiunea de dezvoltare și interesele ei în Consiliul Național;
- d) identifică, pe criteriile definite la nivel național, zonele defavorizate din regiunea de dezvoltare;
- e) monitorizează utilizarea mijloacelor financiare alocate din Fond pentru regiunea de dezvoltare;
- f) evaluează impactul implementării proiectelor și programelor regionale și al atingerii obiectivelor dezvoltării regionale;
- g) promovează cooperarea interregională și intraregională cu instituțiile publice și organizațiile private;
- h) exercită alte atribuții, în conformitate cu prezenta lege.

Conform Regulamentului-cadru al Consiliului regional pentru dezvoltare, Consiliul regional are următoarele atribuții de bază [7]:

- a) coordonează și monitorizează procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare regională și a planului operațional;
- b) mobilizează resursele regionale în scopul dezvoltării stabile și durabile a localităților din regiune, având drept obiectiv îmbunătățirea maximă a condițiilor de trai pe întreg teritoriul regiunii de dezvoltare;
- c) definește scopurile și prioritățile în domeniul dezvoltării social-economice a regiunii respective de dezvoltare;
- d) coordonează planificarea și implementarea obiectivelor de dezvoltare regională din cadrul regiunii de dezvoltare.

De asemenea, sunt specificate un număr impunător de atribuții speciale.

Crearea CRD-urilor pentru a favoriza implementarea politicii de dezvoltare regională în regiuni poate fi apreciată ca un pas pozitiv. Acestea au fost fondate în baza principiului parității între reprezentanții autorităților administrației publice, pe de o parte, și reprezentanții sectorului privat și ai societății civile, pe de altă parte, fiind alcătuite din președinții de raioane, primari din cadrul regiunilor respective de dezvoltare, delegați de către asociația primarilor, reprezentanții sectorului privat și ai societății civile, selectați conform procedurii stabilite de Ministerul Administrației Publice Locale.

Printre punctele forte ale acestor organe colegiale regionale sunt principiile public-privat și de consens care reies din compoziția și normele lor. Fiind organe decizionale la nivel regional, responsabilitățile CRD-urilor sunt concentrate pe aprobarea strategiilor de dezvoltare regională, a planurilor operaționale, pe monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor de dezvoltare regională, pe monitorizarea activității ADR-urilor etc. Printre cele mai evidente deficiențe este structura lor greoaie, care periodic ridică probleme de adunare a cvorumului. Un alt punct slab al CRD-urilor este faptul că ele sunt în mare parte deconectate de activitățile ADR-urilor, deoarece se reunesc în ședințe ordinare trimestrial, iar în practică aceste întâlniri au loc și mai rar, astfel că îndeplinirea funcțiilor de monitorizare a activității ADR-urilor este limitată.

În fiecare regiune de dezvoltare, cu scopul de a promova dezvoltarea social-economică a regiunii în baza Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională, se constituie câte o Agenție de dezvoltare regională. Aceasta îndeplinește următoarele atribuții:

- a) efectuează analiza dezvoltării social-economice din regiunea de dezvoltare, elaborează strategii, planuri, programe și proiecte de dezvoltare regională;
- b) coordonează procesul de implementare a strategiilor, planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională;
- c) monitorizează și evaluează implementarea strategiilor, planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională;
- d) prezintă rapoarte anuale despre implementarea strategiilor de dezvoltare regională Consiliului regional, autorității de implementare a politicii de dezvoltare regională și Consiliului Național;
- e) atrage mijloace nebugetare pentru implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională;
- f) acordă suport informațional, metodologic și consultativ Consiliului regional și autorităților administrației publice locale în vederea dezvoltării echilibrate și durabile a regiunii;
- g) stimulează cooperarea societății civile în domeniul dezvoltării social-economice a regiunii;
- h) asigură lucrările de secretariat ale Consiliului regional.

Regulamentul-cadru al Agenției de dezvoltare regională [8] detaliază aceste atribuții. Fiecare agenție a avut sarcina de a elabora și a aproba la Ministerul Administrației Publice Locale propriul manual operațional, în calitate de document principal cu privire la organizarea, funcțiile și obligațiile de serviciu, gestionarea, administrarea și procedurile relevante. Manualul operațional al Agenției [5] trebuie să cuprindă cel puțin următoarele compartimente: proceduri de administrare; atribuții, drepturi și responsabilități ale angajaților; proceduri de încadrare în câmpul muncii; proceduri de lucru și de executare a sarcinilor; proceduri de prezentare a rapoartelor și de comunicări interne; reglementări și documente privind cheltuielile (călătoriile, diurnele etc.); reguli, operațiuni și proceduri financiare și contabile; reguli privind bugetul agenției, formarea și valorificarea acestuia; reglementări privind publicitatea și transparența în activitatea Agenției; reglementări privind confidențialitatea și conflictul de interese; reglementări privind documentația și arhiva Agenției.

Agențiile de dezvoltare regională au obligația de a raporta pe marginea proiectelor finanțate prin intermediul Fondului național pentru dezvoltare regională atât consiliilor regionale pentru dezvoltare, cât și Ministerului

Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Rapoartele trimestriale trebuie să conțină informații privind implementarea proiectelor. Rapoartele către minister se prezintă la fiecare șase luni, pentru a permite Direcției Generale Dezvoltare Regională să ofere informația privind politica de dezvoltare regională Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor pentru alcătuirea raportului semestrial privind implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională. Un raport anual este pregătit de Agenția de dezvoltare regională la sfârșitul fiecărui an financiar.

Agențiile de dezvoltare regională urmăresc lunar progresul implementării proiectelor. Fiecare proiect re-mite rapoarte trimestriale Agenției de dezvoltare regională privind implementarea generală, rezultatele atinse și indicatorii de impact. Agregarea acestor rapoarte stă la baza rapoartelor bianuale atât către consiliile regio-nale, cât și către minister.

Pentru a evalua cum sunt apreciate de către populația locală activitățile Consiliului regional și acțiunile de implementare a Strategii Naționale de Dezvoltare Regională, agențiile de dezvoltare regională efectuează cercetări ale percepției. Rezultatele acestor cercetări trebuie să fie prezentate ca parte componentă a raportu-lui trimestrial, precum și în calitate de raport individual către Consiliul regional pentru dezvoltare.

ADR sunt, deci, acele entități care se ocupă de proiectarea Strategiei, mobilizarea actorilor regionali în jurul acesteia, promovarea și facilitarea pregătirii de proiecte prin acordarea de asistență actorilor regionali și prin facilitarea comunicării dintre ei. Evident, aceste sarcini nu pot fi îndeplinite în mod eficient dacă Agenția nu este implicată în etapa de design al proiectelor și programelor de dezvoltare regională. Proiectul de dez-voltare regională, fiind o inițiativă care trebuie să mobilizeze eforturile a doi sau mai mulți actori regionali și care implică probleme juridice, instituționale și de comunicare, nu întotdeauna este ușor de abordat de către administrațiile publice locale slabe și fragmentate. În acest caz, ADR-urile acționează ca promotori ai parte-neriatului, efectuând o activitate extrem de necesară, pentru care nu există tradiții în Republica Moldova. Astfel, scopul major al ADR-urilor este de a facilita dezvoltarea endogenă a regiunilor prin eforturile de colaborare a actorilor locali și regionali.

În plus, avantajul ADR-urilor create de către autoritățile centrale, cum este cazul Republicii Moldova, este disponibilitatea resurselor financiare pentru implementarea obiectivelor lor, ceea ce pentru agențiile nou-create, care încă urmează să atragă resurse suplimentare, este foarte important. Totuși, ADR-urile, fiind ema-nații ale autorităților centrale, sunt axate cu precădere pe realizarea proiectelor pe termen scurt, care aduc rezultate vizibile și rapide, nu însă pe proiecte de dezvoltare regională durabilă.

Din analiza efectuată se constată instituirea unui cadru instituțional adecvat al procesului de regionalizare, abilitat cu competențe și dotat cu împuternicirile corespunzătoare, care să asigure cu succes realizarea obiec-tivelor politicii de dezvoltare regională. Totodată, devine cert că responsabilitatea pentru realizarea politicii de dezvoltare regională este o prerogativă a Guvernului, realizată cu sprijinul autorităților locale și al socie-tății civile, prin structurile decizionale și de implementare la nivel regional – Consiliile regionale pentru dez-voltare și Agențiile de dezvoltare regională.

Cercetarea sistemului instituțional al regionalizării denotă că în Republica Moldova avem o regionalizare administrativă – rezultat al creării de către stat a unor autorități dotate cu atribuții pe linia promovării dezvoltării economice regionale, care reprezintă instrumente de acțiune ale administrației centrale și care sunt plasate sub controlul acesteia.

Bibliografie:

1. GUȚUȚUI, V., PLESCA, V. Dezvoltarea regională în contextual acordului de asociere UE-RM: poziția Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, http://conventia.md/data/files/66_dr_acord_asociere_final.pdf
2. Hotărârea Guvernului nr.662 din 10.11.2009 pentru aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2009, nr.163-164. http://www.viitorul.org/public/files/dr/dr_acord_asociere_final.pdf
3. Hotărârea Guvernului nr.158 din 04.03.2010 cu privire la aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2010, nr.34.
4. Legea nr.438-xvi privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr.21-24.
5. Manualul operațional privind modul de utilizare a mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, aprobat prin decizia Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale nr.4/12 din 23 februarie 2012. <http://mdrc.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=23&id=2310&t=/Dezvoltare-regionala/Cadrul-legal/Manualul-operational-privind-modul-de-utilizare-a-mijloacelor-Fondului-National-pentru-Dezvoltare-Regionala/>

6. Regulamentul Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale, Hotărârea Guvernului nr.127 din 08.02.2008 cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.438-xvi din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008, nr.34-36.
7. Regulamentul-cadru al Consiliului regional pentru dezvoltare, Hotărârea Guvernului nr.127 din 08.02.2008 cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.438-xvi din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008, nr.34-36.
8. Regulamentul-cadru al Agenției de dezvoltare regională, Hotărârea Guvernului nr.127 din 08.02.2008 cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.438-xvi din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008, nr.34-36.
9. Studiu de fezabilitate privind dezvoltarea regionala, Disponibil: <http://www.docstoc.com/docs/121143590/studiu-de-fezabilitate-privind-dezvoltarea-regionala>

Prezentat la 18.06.2013